

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра виробничого та інвестиційного менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету

_____ А.Д. Остапчук

« _____ » _____ 2021 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри виробничого та
інвестиційного менеджменту

Протокол № 12 від «12» травня 2021 р.

Завідувач кафедри

_____ Л.В. Шинкарук

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНВЕСТИЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність	073 «Менеджмент»
Спеціалізація	«Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами»
Розробники:	член. кор. НАНУ, д.е.н., професор Шинкарук Л.В., доцент, д.е.н. Деліні М.М.
Факультет	аграрного менеджменту

Київ – 2021

1.Опис навчальної дисципліни
«Інвестиційний менеджмент»

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	073 «Менеджмент»	
Освітня програма	Управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	1	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	2
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>4 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>45 год.</i>	<i>8 год.</i>
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	<i>45 год.</i>	<i>18</i>
Індивідуальні завдання	–	–
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5	–

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з проблем управління інвестиціями, формування у студентів знань і навичок із розроблення інвестиційної стратегії підприємства, аналізу інвестиційної привабливості проектів, методів оцінки їх ефективності, ризиків, ліквідності, формування інвестиційного фінансового портфеля та програм реальних інвестицій підприємства, що передбачає управління вкладенням капіталу в усіх його формах у різноманітні об'єкти із використанням найбільш ефективних інструментів господарської діяльності з метою отримання прибутку, а також досягнення соціального ефекту, зростання вартості активів та власного капіталу. Інвестиційний менеджмент вивчає спрямування інвестицій на умовах врахування факторів часу, ризику та ліквідності. Оновлення виробництва та залучення іноземних інвесторів вимагають покращення керованості при виборі об'єкту інвестування у швидко мінливих умовах зовнішнього середовища та обмеженості ресурсів організації.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів щодо розуміння сутності, методології і методики менеджменту інвестиційної діяльності в частині: планування та реалізації інвестиційного проекту; обрання джерел інвестиційної діяльності, проекту; обґрунтування напрямів вкладання інвестицій; забезпечення максимальної прибутковості інвестицій; формулювання та реалізації інвестиційної стратегії, забезпечення підприємства інвестиційними ресурсами.

Згідно вимог освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**: основні теоретичні, методичні та організаційні основи інвестиційного менеджменту; методи управління інвестиціями; методи вибору й обґрунтування джерел інвестування; процеси планування інвестиційної діяльності; процедуру мінімізації ризиків при управлінні інвестиціями.

Вміти: використовувати управління інвестиційною діяльністю як ефективний інструментарій підвищення ефективності управлінських рішень; визначати специфіку інвестиційного процесу у сфері реальних та фінансових інвестицій; характеризувати складові та аналізувати механізм функціонування інфраструктури ринку цінних паперів та грошових зобов'язань, поводити вивчення головних показників економічної ефективності інвестиційного портфелю; аналізувати як ефективність інвестиційного проекту загалом, так і окремі його показники та використовувати їх у перспективному плануванні та прогнозуванні; характеризувати інвестиційний клімат; вирішувати проблеми, пов'язані зі здійсненням та залученням інвесторів; обґрунтовувати інвестиційні рішення та напрями вкладання інвестицій; управляти інвестиційними ризиками; оцінювати якість інвестиційних проектів; визначати ефективність інвестицій; застосовувати інструментарій управління інвестиціями в діяльності організацій.

Дисципліна «Інвестиційний менеджмент» викладається для студентів денної та заочної форм навчання. При викладанні використовуються класичні підходи та сучасні публікації фахівців з інвестиційного менеджменту.

При вивченні дисципліни «Інвестиційний менеджмент» використовуються наступні форми організації навчального процесу: лекції, практичні заняття, активні методи навчання (кейс-стаді), робота в групах, індивідуальна робота, самостійна робота студентів.

Форма контролю знань студентів з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» – іспит (денна форма навчання); залік (заочна форма навчання).

Набуття компетентностей:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень;

ЗК 6. Здатність організовувати та мотивувати людей рухатися до спільної мети, працювати в команді, виявляти ініціативу та підприємливість, діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально і свідомо.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 4. Здатність здійснювати формування інвестиційних ресурсів;

СК 6. Здатність приймати управлінські рішення при здійсненні управління інвестиційною діяльністю та міжнародними проектами.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту

Поняття інвестицій та інвестиційної діяльності підприємства. Роль інвестицій у забезпеченні ефективного стратегічного розвитку підприємства та зростання його ринкової вартості. Поняття валових та чистих інвестицій. Класифікація інвестицій підприємства за об'єктами інвестування, характером участі в цьому процесі, періодом інвестування та іншими ознаками. Сучасні форми державного регулювання інвестиційної діяльності підприємств в Україні. Суб'єкти інвестування, їх основні типи. Поняття інвестиційного менеджменту як професійної діяльності і наукового напрямку. Зв'язок теорії інвестиційного менеджменту з теорією загального менеджменту підприємства. Основна мета інвестиційного менеджменту, її підпорядкованість стратегії економічного розвитку підприємства.

Основні завдання інвестиційного менеджменту. Забезпечення високих темпів економічного розвитку підприємства за рахунок ефективної інвестиційної діяльності, максимізації доходів (чистого грошового потоку), мінімізації інвестиційних ризиків підприємства, забезпечення проектних параметрів реалізації інвестиційних програм тощо.

Основні функції інвестиційного менеджменту – розробка стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємства, стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства на основі дослідження зовнішнього інвестиційного середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку; обґрунтування окремих проектів реального інвестування підприємства та їх оцінка; відбір ефективних фінансових інструментів на основі оцінки їх інвестиційної привабливості; формування інвестиційного портфеля підприємства та його оцінка; поточне планування та оперативне управління реалізацією інвестиційних програм і окремих проектів тощо.

Тема 2. Інвестиційна стратегія підприємства

Поняття інвестиційної стратегії підприємства. Зв'язок інвестиційної стратегії із загальною стратегією економічного розвитку підприємства.

Основні етапи процесу формування інвестиційної стратегії підприємств. Визначення горизонту стратегічного планування інвестиційної діяльності, формування її стратегічних цілей, обґрунтування стратегічних напрямів інвестиційної діяльності, стратегії формування інвестиційних ресурсів; структурування реалізації стратегії за періодами та іншими кількісними параметрами.

Оцінка інвестиційної стратегії підприємства за критеріями відповідності загальній стратегії його економічного розвитку, внутрішньої збалансованості її розділів, узгодженості із зовнішнім інвестиційним середовищем, урахування впливу факторів зовнішнього інвестиційного середовища, ресурсного потенціалу підприємства, рівня інвестиційного ризику, проектної результативності тощо.

Оптимізація співвідношення різних форм інвестування за окремими етапами реалізації його інвестиційної стратегії, виходячи із профільного спрямування діяльності підприємства, стадії його життєвого циклу, розміру, стану кон'юнктури окремих сегментів інвестиційного ринку тощо.

Тема 3. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту

Концепція оцінки вартості грошей у часі. Методичний інструментарій визначення майбутньої і теперішньої вартості чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності.

Інфляція та її вплив на результати інвестиційної діяльності. Номінальна та реальна вартість чистого грошового потоку від інвестиційної діяльності. Врахування фактору інфляції при формуванні необхідного рівня доходності інвестицій. Інфляційна премія та методи її розрахунку.

Поняття інвестиційних ризиків. Класифікація інвестиційних ризиків за окремими ознаками. Поняття систематичного та несистематичного інвестиційних ризиків. Методичний інструментарій кількісної оцінки рівня інвестиційних ризиків. Премія за ризик та методи її розрахунку. Модель оцінки капітальних активів, основні допущення щодо її використання. Лінія надійності інвестиційного ринку, методи оцінки необхідного рівня доходності інструменту інвестування, виходячи з рівня систематичного ризику.

Поняття ліквідності інвестицій. Класифікація інвестицій підприємства за рівнем ліквідності. Методичний інструментарій оцінки рівня ліквідності інвестицій. Премія за ліквідність інвестицій та методи її розрахунку.

Тема 4. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку

Поняття інвестиційного ринку. Класифікація видів та сегментів інвестиційного ринку. Характеристика окремих видів та сегментів інвестиційного ринку України на сучасному етапі. Методи поточного спостереження кон'юнктури інвестиційного ринку. Поняття моніторингу інвестиційного ринку та принципи його організації на підприємстві. Основні параметри інвестиційного ринку, що спостерігається, зв'язок напрямів і особливостей інвестиційної діяльності підприємства з ними.

Методи аналізу поточної кон'юнктури інвестиційного ринку. Прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку; основні етапи та методи його здійснення. Поняття інвестиційної привабливості галузей економіки. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих галузей економіки.

Система основних показників, що характеризують інвестиційну привабливість галузей економіки.

Поняття інвестиційної привабливості регіонів. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих регіонів. Система основних показників, що характеризують інвестиційну привабливість регіонів. Поняття інвестиційної привабливості окремих підприємств. Методичні засади дослідження інвестиційної привабливості окремих підприємств.

Система основних характеристик і показників інвестиційної привабливості окремих підприємств. Стадія життєвого циклу, реальна вартість і структура сукупних активів, фінансовий стан, стан управління боргами, ринковою вартістю підприємства.

Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства

Поняття інвестиційних ресурсів підприємства. Класифікація, форми залучення інвестиційних ресурсів. Завдання та основні етапи розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства. Методичні засади розробки політики формування інвестиційних ресурсів підприємства.

Визначення загальної потреби в інвестиційних ресурсах. Особливості розрахунку потреби в інвестиційних ресурсах підприємства для здійснення реальних та фінансових інвестицій. Сучасні методи фінансування окремих інвестиційних проектів і програм – повне самофінансування (за рахунок внутрішніх джерел формування інвестиційних ресурсів), акціонування, кредитне фінансування, фінансовий лізинг і селенг, змішане фінансування.

Оптимізація структури джерел формування інвестиційних ресурсів за формами залучення і видами. Поняття вартості інвестиційних ресурсів. Середньозважена вартість інвестиційного капіталу. Оцінка вартості внутрішніх та зовнішніх джерел залучення власного капіталу для інвестицій. Методи оцінки вартості джерел позикового капіталу.

Тема 6. Правила прийняття інвестиційних рішень

Методичні підходи оцінки й відбору реальних інвестицій. Методи оцінки ефективності проектів реальних інвестицій. Критерії ефективності реальних інвестиційних проектів – чистий приведений дохід, індекс дохідності, період окупності, внутрішня норма дохідності та ін., порядок їх розрахунку. Взаємозв'язок окремих показників оцінки ефективності реальних інвестицій. Особливості оцінки ефективності незалежних і альтернативних проектів реальних інвестицій. Обґрунтування інвестиційних рішень про заміну капітальних активів у зв'язку з вибором «покупка-лізинг».

Методи оцінки ліквідності реальних інвестиційних проектів. Вплив показників ліквідності на прийняття інвестиційних рішень.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2

УПРАВЛІННЯ РЕАЛЬНИМИ І ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ

Тема 7. Управління реальними інвестиціями підприємства

Роль реального інвестування в розвитку підприємств. Характеристика основних форм реальних інвестицій підприємства – придбання цілісних майнових комплексів, нове будівництво, реконструкція, модернізація, придбання окремих видів матеріальних та нематеріальних активів тощо.

Методичні засади управління реальними інвестиціями підприємства. Основні етапи процесу управління реальними інвестиціями на підприємстві – аналіз стану реального інвестування у передплановому періоді, визначення загальної потреби в реальному інвестуванні в плановому періоді, обґрунтування форм реального інвестування; розробка бізнес-планів реальних інвестиційних проектів, методи формування програми реальних інвестицій; управління забезпеченням реалізації окремих реальних інвестиційних проектів та інвестиційних програм.

Бізнес-план реального інвестиційного проекту, методичні засади його розробки. Зміст бізнес-плану реального інвестиційного проекту та характеристика основних його розділів – резюме, характеристика продукту (послуги), розміщення об'єкта, аналіз ринку продукту, обсяг та структура виробництва продукту (послуги), які плануються, забезпеченість випуску продукту (послуги) основними факторами виробництва, стратегія маркетингу, фінансовий план, визначення потреби в інвестиційних ресурсах та джерел її фінансування, оцінка ризиків та форми їх страхування і мінімізації, графіки реалізації проекту, аналіз беззбитковості. Система основних показників, що входять до складу окремих розділів бізнес-плану реального інвестиційного проекту, та методи їх розрахунку.

Принципи оперативного управління реалізацією реальних інвестиційних проектів. Календарний план реалізації реального інвестиційного проекту та порядок його розробки. Розподіл відповідальності і ризиків замовника та підрядчика під час реалізації інвестиційного проекту.

Бюджет реального інвестиційного проекту, його види. Особливості розробки капітального бюджету. Зміст та порядок розробки поточного бюджету експлуатації реального інвестиційного проекту. Метод «гнучкого бюджету» реалізації інвестиційного проекту і принципи його розробки.

Тема 8. Формування програми реальних інвестицій підприємства

Поняття програми реальних інвестицій та принципи її формування. Основні етапи формування програми реальних інвестицій на підприємстві. Методичні підходи до відбору реальних інвестиційних проектів, що можуть включатися до програми реальних інвестицій підприємства.

Критерії відбору реальних інвестиційних проектів. Методи спряженого планування інвестиційних потреб і фінансових можливостей підприємства. Оптимізація програми реальних інвестицій підприємства.

Тема 9. Управління реалізацією та ризиками інвестиційних проектів

Побудова системи моніторингу реалізації реальних інвестиційних програм і проектів. Система основних показників моніторингу. Аналіз резервів і можливостей нормалізації ходу виконання окремих інвестиційних проектів. Необхідність оперативного коригування форм реалізації інвестиційних проектів. Критерії припинення реалізації інвестиційного проекту та «виходу» із нього.

Управління інвестиційними ризиками. Методи управління інвестиційними ризиками: профілактика, мінімізація і запобігання окремим видам інвестиційних ризиків. Правила прийняття інвестиційних рішень в умовах невизначеності і ризику. Методи оцінки одиничних ризиків проектів реальних інвестицій: аналіз чутливості, аналіз сценаріїв, імітаційного моделювання за методом Монте-Карло, аналіз дерева рішень. Методи оцінки несистематичних ризиків проектів реальних інвестицій. Методи оцінки ринкових (систематичних) ризиків проектів реальних інвестицій.

Тема 10. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства

Поняття інноваційних інвестицій підприємства. Характеристика основних форм інноваційних інвестицій. Мета та принципи управління інноваційними інвестиціями підприємства. Управління інноваційними інвестиціями підприємства як інструмент реалізації інноваційної стратегії.

Обґрунтування основних напрямів інноваційної діяльності підприємства і потреби в інноваційних інвестиціях у плановому періоді. Порядок вибору об'єктів інноваційних інвестицій та методи оцінки їх вартості. Особливості оцінки ефективності інноваційних інвестицій.

Тема 11. Управління фінансовими інвестиціями підприємства

Цілі та умови здійснення фінансових інвестицій. Роль фінансового інвестування в забезпеченні встановлення фінансового впливу на інші підприємства, реалізації стратегічних цілей, що пов'язані з диверсифікацією операційної діяльності підприємства, забезпеченні дохідності тимчасового вільного капіталу, накопиченні інвестиційних ресурсів для реалізації реальних інвестицій. Характеристика основних форм фінансових інвестицій підприємства – вкладення в статутні фонди інших підприємств; розміщення тимчасового вільного капіталу в дохідні інструменти грошового ринку, вкладення капіталу в дохідні інструменти фондового ринку тощо.

Методичні засади управління фінансовими інвестиціями підприємства. Основні етапи процесу розробки політики управління фінансовими інвестиціями

на підприємстві – аналіз стану фінансового інвестування у передплановому періоді, визначення форм фінансового інвестування, оцінка інвестиційних якостей окремих фінансових інструментів, формування портфеля фінансових інвестицій та оперативне його коригування.

Принципи й методи оцінки інвестиційної привабливості фінансових інструментів. Характеристика основних інструментів інвестування фондового ринку України, особливості показників і методів оцінки їх інвестиційної привабливості. Рейтингова оцінка інвестиційних якостей акцій, облігацій та інших цінних паперів.

Характеристика основних інструментів інвестування грошового ринку. Особливості показників і методів оцінки інвестиційної привабливості інструментів інвестування грошового ринку.

Тема 12. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства

Портфель фінансових інвестицій підприємства. Мета і завдання управління формуванням портфеля фінансових інвестицій підприємства. Типи портфелів фінансових інвестицій, їх характеристика. Принципи і послідовність здійснення процесу формування портфеля фінансових інвестицій підприємства.

Особливості відбору інструментів інвестування до портфеля фінансових інвестицій. Акції, облігації, ощадні сертифікати та інші. Методичні підходи до мінімізації ризиків портфеля, у т.ч. через диверсифікацію фінансових інструментів. Загальна оцінка сформованого портфеля інвестицій підприємства за критеріями доходності, ризику та ліквідності.

Оперативне управління фінансовими інвестиціями. Принципи та параметри оперативного управління портфелем фінансових інвестицій підприємства.

Основні фактори впливу на ефективність фінансових інвестицій. Методи оцінки впливу на ефективність фінансових інвестицій. Організація системи моніторингу ефективності портфеля фінансових інвестицій. Обґрунтування управлінських рішень щодо реконструкції портфеля фінансових інвестицій, ефективних форм реінвестування капіталу.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин						
	тижні	усього	у тому числі				
			лекції	лабораторні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	самостійна робота
Модуль I. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ							

Тема 1. Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту	1-2	11	2	-	3	-	6
Тема 2. Інвестиційна стратегія підприємства	2-3	11	2	-	3	-	6
Тема 3. Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту	3-4	11	2	-	3	-	6
Тема 4. Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку	4-5	14	3	-	4	-	7
Тема 5. Інвестиційні ресурси підприємства	5-6	13	2	-	4	-	7
Тема 6. Правила прийняття інвестиційних рішень	6-7	12	2	-	4	-	6
Разом за змістовним модулем I	7	72	13	-	21	-	38
Модуль II. УПРАВЛІННЯ РЕАЛЬНИМИ І ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ							
Тема 7. Управління реальними інвестиціями підприємства	7-8	10	2	-	4	-	7
Тема 8. Формування програми реальних інвестицій підприємства	8-9	10	3	-	4	-	6
Тема 9. Управління реалізацією та ризиками інвестиційних проєктів	9-10	12	3	-	4	-	6
Тема 10. Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства	10-11	10	3	-	4	-	6
Тема 11. Управління фінансовими інвестиціями підприємства	11-12	10	3	-	4	-	6
Тема 12. Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства	12-13	10	3	-	4	-	6
Разом за змістовним модулем II	7	78	17	-	24	-	37
Усього годин	14	150	30	-	45	-	75

4. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
	Змістовий модуль №1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	
1	Сутність, мета та функції інвестиційного менеджменту	3
2	Інвестиційна стратегія підприємства	3
3	Методологічні засади та методичний інструментарій інвестиційного менеджменту	3
4	Оцінка та прогнозування розвитку інвестиційного ринку	4
5	Інвестиційні ресурси підприємства	4
6	Правила прийняття інвестиційних рішень	4
	Змістовий модуль № 2. УПРАВЛІННЯ РЕАЛЬНИМИ І ФІНАНСОВИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ ПІДПРИЄМСТВ	
7	Управління реальними інвестиціями підприємства	4
8	Формування програми реальних інвестицій підприємства	4
9	Управління реалізацією та ризиками інвестиційних проєктів	4
10	Особливості управління інноваційними інвестиціями підприємства	4
11	Управління фінансовими інвестиціями підприємства	4
12	Управління портфелем фінансових інвестицій підприємства	4
	<i>Разом</i>	45

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Сутність інвестування. Розуміння представників провідних економічних шкіл щодо терміну «інвестиція».
2. Надати характеристику основним об'єктам інвестування.
3. Обґрунтувати, навіщо підприємствам необхідно інвестування.
4. Визначте ознаки, за якими класифікують інвестиції.
5. Хто такі інвестори? Визначте ознаки, за якими класифікують інвесторів.
6. Визначте зміст інвестиційної діяльності, її взаємозв'язок з іншими видами діяльності.
7. Грошовий потік: економічна сутність поняття, визначення, види та їх характеристика
8. Чому грошовий потік а не прибуток стають центральним показником в інвестуванні.
9. Роль амортизації в структурі грошового потоку в інвестуванні.
10. Два основних методи розрахунку величини потоку грошових коштів.
11. Суттєві характеристики балансів грошових потоків, їх відмінність від бухгалтерського балансу.
12. Сутність «припливів» та «відпливів» у грошових потоках.

13. Непрямий метод розрахунку величини потоку грошових коштів.
14. Прямий метод розрахунку величини потоку грошових коштів.
15. Грошові потоки по операційній, інвестиційній та фінансовій діяльності.
16. Загальний грошовий потік.
17. Традиційний грошовий потік.
18. Чистий грошовий потік.
19. Додаткові та релевантні грошові потоки.
20. Що таке фінансові інвестиції?
21. Охарактеризуйте акції як об'єкт фінансового інвестування.
22. Перелічіть види акцій.
23. У чому полягає відмінність простих і привілейованих акцій?
24. Охарактеризуйте облигації як об'єкт фінансового інвестування.
25. Перелічіть види облигацій.
26. Охарактеризуйте ощадні й інвестиційні сертифікати як об'єкти фінансового інвестування.
27. Що являє собою вексель?
28. Як рівень інвестиційного ризику по цінному паперу взаємозалежний з рівнем інвестиційного прибутку?
29. У чому полягає зміст оцінки ефективності фінансових інвестицій?

Тестові питання

Виберіть правильну відповідь:

1. Інвестиційна діяльність це:

- А) процес пошуку інвестиційних ресурсів;
- Б) вибір ефективних об'єктів інвестування;
- В) формування програми капіталовкладень;
- Г) все вище перелічене.

2. Чи одне і те ж суб'єкт інвестиційної діяльності і учасник інвестиційного проекту?

- А) так;
- Б) ні;
- В) частково.

3. Виберіть форми, у яких можуть виступати інвестиції:

- А) рухоме і нерухоме майно;
- Б) права власності;
- В) права управління;
- Г) права користування;
- Д) права використання.

4. Виберіть найточніше визначення поняття «оперативне керування проектом»:

- А) усі дії менеджерів або самого інвестора спрямовані на реалізацію проекту;
- Б) комплекс дій керуючого проектом із забезпечення запланованого прибутку від використання вкладених коштів;

В) сукупність щоденних дій з виконання плану використання коштів для отримання поточного прибутку не нижча від запланованого.

5. Виберіть з переліку функцій, властиві оперативному керуванню проектом:

- А) деталізоване планування робіт;
- Б) організація виконання кожної запланованої роботи;
- В) розробка інвестиційної програми;
- Г) моніторинг ходу реалізації проекту та прийняття рішень щодо відхилень від запланованих показників.

6. Виберіть показники, що використовуються для оцінки інвестиційного проекту:

- А) період окупності;
- Б) сума доходу;
- В) індекс рентабельності;
- Г) майбутня вартість інвестицій;
- Д) чистий дохід.

7. Чи можна вважати, що порівняння результатів інвестування і витрат на реалізацію проекту є загальним принципом оцінки ефективності проекту?

- А) так;
- Б) ні;
- В) частково.

8. Виберіть визначення економічного змісту показника чистої приведеної вартості проекту:

- А) сумарний поточний прибуток за проектом;
- Б) усі прибутки від реалізації проекту, скориговані на розмір інфляції;
- В) сумарна за всіма роками життя проекту приведена до поточного періоду різниця між прибутками і витратами за проектом.

9. Період окупності проекту – це:

- А) період від початку інвестування до отримання прибутку;
- Б) відношення сукупних інвестиційних витрат до середньорічних грошових потоків за період експлуатації проекту;
- В) відношення сукупних інвестиційних витрат до індексу прибутковості проекту.

10. Виберіть визначення економічної суті показника внутрішньої норми прибутковості:

- А) дисконтна ставка, при якій чистий приведений дохід в процесі приведення буде дорівнювати нулю;
- Б) дисконтна ставка при якій індекс доходності буде дорівнювати індексу рентабельності;
- В) відношення прибутку до позичкового процента.

11. Якій кількісній мірі має відповідати показник чистої приведеної вартості проекту для його позитивної оцінки інвестором?

- А) менше 1 %;
- Б) більше 0;
- В) від 1 до 5%;

Г) від 5 до 10 %.

12. Якій кількісній мірі має відповідати показник терміну окупності для позитивної оцінки інвестором проекту?

- А) менше 2 років;
- Б) від 2 до 4 років;
- В) менше загального терміну життя проекту.

13. З яким показником порівнює інвестор внутрішню норму прибутковості проекту при ухваленні рішення щодо проекту?

- А) з фондовіддачею;
- Б) із середньо-ринковою дохідністю;
- В) з очікуваною рентабельністю інвестицій.

14. З якою метою застосовується дисконтування при обґрунтуванні проекту?

- А) для врахування ризику;
- Б) для врахування інфляції;
- В) для приведення в порівнянні умови за чинником часу.

Розв'яжіть задачі

1. Є два варіанти інвестування 100 000 грн. з отриманням прибутку по роках:

- А) 1 – 30 000 грн., 2 – 50 000 грн., 3 -50 000 грн.;
- Б) 1 – 40 000 грн., 2 – 40 000 грн., 3-50 000 грн.

Який варіант більш вигідний, якщо ставка банківського процента – 5% річних (розрахувати майбутню вартість кожного проекту)?

2. Є два варіанти інвестування 200 000 грн. з отриманням прибутку по роках:

- А) 1 – 50 000 грн., 2 – 60 000 грн., 3-70 000 грн.;
- Б) 1 – 60 000 грн., 2 – 60 000 грн., 3-60 000 грн.

Який варіант більш вигідний, якщо ставка банківського проценту – 5% річних (розрахувати майбутню вартість кожного проекту).

3. Якими є початкові інвестиції, якщо прибутковість проекту становить 10% річних, а протягом трьох років отримано 100000 грн. прибутку?

4. Щорічно підприємство отримує прибуток у розмірі 200000 грн. Яка альтернативна вартість підприємства, якщо банківський відсоток становить 12% річних?

5. У виробництво інвестовано 100000 у.о., щорічний прибуток становить 10000 у.о. Чи вигідні інвестиції, якщо банківський відсоток становить 12% річних?

6. Визначте реальну вартість облігації, якщо термін її обігу – 3 роки, процентні виплати здійснюються щорічно у розмірі 15% до номіналу. Очікувана норма прибутковості – 20%. Номінал облігації – 100 грн. До погашення залишився один рік.

7. На ринку облігація продається за 250 грн. Номінал облігації – 300 грн., термін обігу – три роки. Процентні виплати здійснюються щорічно у розмірі 10% річних,

норма прибутковості визначена у 15%. До погашення залишилось 2 роки. Визначте реальну вартість облигації та відповідність її ринковій ціні.

8. Дисконтна безпроцентна облигація продається на ринку по ціні 50 грн., її номінал 75 грн., облигація випущена на 3 роки. Норма прибутковості – 10% річних. Розрахуйте реальну ринкову ціну облигації та її відповідність ціні продажу (чи вигідно її придбати інвестору).

9. Номінал купонної облигації становить 100 грн., поточна вартість – 75 грн., облигація випущена із оголошеною купонною ставкою у 15%. Розрахуйте коефіцієнт поточної прибутковості облигації.

10. Фінансовий портфель складається з 1000 акцій емітента А, вартістю 10 грн. за одну акцію, та 200 акцій емітента Б, вартістю 25 грн. за акцію. Очікується зростання вартості портфеля на 20%. Якою буде вартість акцій кожного з емітентів, якщо передбачається на кінець періоду розподіл вартості портфеля між акціями А і Б у пропорції 50 на 50?

8. Методи навчання

Сучасні вимоги до підготовки менеджерів передбачають здобуття основних практичних вмінь та навичок. Опанувати сучасними технологіями прийняття управлінських рішень, формування комунікативної компетентності, навичок роботи та керівництва групою, вміння застосовувати основні функції менеджменту в практику роботи організації найкраще допоможуть інтерактивні методи навчання, їх застосування можливе як при всіх видах аудиторних занять, так і в самостійній роботі студента.

Для активізації процесу навчання студентів в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

– на лекціях чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага студентів на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; заохочуються студенти до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

– на практичних заняттях запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів є чіткий контроль відвідування студентами занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

Планування занять передбачає створення передумов для реалізації таких методологічних принципів навчального процесу:

– інтенсивне використання самостійної роботи студента (підготовчий етап до роботи над ситуаційним завданням, пошук матеріалу для виконання аналітичних та аналітично-ситуаційних задач, складання індивідуального алгоритму прийняття управлінського рішення, самооцінювання управлінських якостей та здібностей тощо);

– використання методу конкретної ситуації з метою пояснення нових теоретичних положень теми;

– активне використання технічних засобів навчання, в тому числі відеоматеріалів, які ілюструють і надають інформацію до ситуаційних задач;

– дотримання жорсткого регламенту: визначення часу на індивідуальну роботу, на обговорення та прийняття групового рішення, на представлення групового варіанту вирішення проблеми, на дискусію;

– впровадження принципу нормування: дотримання норм і правил при проведенні ділової гри, чітке визначення оцінювання результатів гри;

– дотримання умов недостатньої визначеності. Оскільки управлінські рішення приймаються в умовах дефіциту об'єктивної інформації, необхідно навчати майбутніх менеджерів «діяти за обставинами»;

– використання різних ролевих функцій при аналізі студентами конкретних ситуацій. Як правило, залежно від здібностей студентів, можуть виконуватись ролі «опонента», «оптиміста» або «песиміста», «адвоката», «провокатора», «реаліста» та ін.;

– активна підтримка внутрішньо-групової взаємодії студентів, залучення до обговорення пасивних студентів, зняття напруження у відношеннях між емоційними й амбіційними членами групи;

– впровадження принципу прямого звертання: активізація й залучення до обговорення за допомогою запитань: «Як би ви вчинили в такому випадку (в ролі керівника підприємства, власника, співробітника)? Що ви думаєте з приводу такої ситуації...? Чи зустрічались ви з подібними ситуаціями?»

Порівняно з традиційним, в інтерактивному навчанні змінюється сама роль викладача. Він поступається своєю активною роллю студентам і тільки спрямовує ігровий процес навчання та розвитку через співорганізацію взаємодії учасників, створює умови для їх ініціативи й творчого пошуку ефективних рішень конкретних ситуацій.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль		Рейтинг з навчальної роботи R_{HP}	Рейтинг з додаткової роботи R_{DP}	Рейтинг штрафний $R_{ШТР}$	Підсумкова атестація (екзамен чи залік)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до «Положення про кредитно-модульну систему навчання в НУБіП України», затвердженого ректором університету 03.04.2009 р., рейтинг студента з навчальної роботи $R_{НР}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} \cdot K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ} \cdot K^{(n)}_{ЗМ})}{K_{дис}} + R_{др} - R_{штр},$$

де $R^{(1)}_{ЗМ}, \dots, R^{(n)}_{ЗМ}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{ЗМ}, \dots, K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{ЗМ} + \dots + K^{(n)}_{ЗМ}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{др}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{штр}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{ЗМ} = \dots = K^{(n)}_{ЗМ}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{НР} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{ЗМ} + \dots + R^{(n)}_{ЗМ})}{n} + R_{др} - R_{штр}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{др}$ додається до $R_{НР}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{штр}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{НР}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням **підготовка і захист курсового проекту (роботи)** оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Розрахунковий рейтинг з дисципліни становить 100 балів. Рейтинг з навчальної роботи – 70 балів, рейтинг з атестації – 30 балів

Рейтингові оцінки зі змістових модулів

Термін навчання (тижні)	Номер змістового модуля	Навчальне навантаження, год.	Кредити ECTS	Рейтингова оцінка змістового модуля	
				Мінімальна	Розрахункова
1-7	1	60	2.5	60	100
9-14	2	60	2.5	60	100
Всього	2	144	5	42	70

Рейтинг з додаткової роботи $R_{др}$ становить 20 балів.

Рейтинг штрафний $R_{штр}$ становить 5 балів.

$$R_{дис} = R_{нр} + 0,3R_{ат}$$

$$R_{нр} = (0,7 (R_{1зм} \times 1,5 + R_{2зм} \times 1,5)) : 2 + R_{др} - R_{штр}$$

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка «Відмінно» виставляється студенту (слухачу), який систематично працював протягом семестру, показав під час екзамену різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «Добре» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «Задовільно» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповідях на іспиті

і при виконанні іспитових завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом науково-педагогічного працівника.

Оцінка «Незадовільно» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

10. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни «Інвестиційний менеджмент» (робоча програма навчальної дисципліни, курс лекцій, ілюстративні матеріали).

3. Харченко Г.А. Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Інвестиційний менеджмент» для студентів ОС «Магістр», 2015. – К.: ЦП «Компринт». – 51 с.

4. Горьовий В.П., Харченко Г.А. Конспект лекцій з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» для студентів ОКР «Магістр» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування». – К.: ЦП «Компринт», 2015. – 172 с.

5. Харченко Г.А. Методичні рекомендації до виконання практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Інвестиційний менеджмент» для студентів ОС «Магістр». – К.: ЦП «Компринт», 2015. – 120 с.

11. Рекомендована література

Основна

1. Бланк І. О., Гуляєва Н. М. Інвестиційний менеджмент : підручник. заг. ред. А. А. Мазаракі. К., 2003. 397 с.
2. Бутко М. П., Бутко І. М., Дітковська М.Ю. та ін. Менеджмент інвестиційної діяльності : підручник; за заг. ред. М.П.Бутка. К. : Центр учбової літератури, 2018. 480 с.
3. Мартиненко В. П., Климаш Н. І., Багацька К. В., Дем'яненко І. В. та ін. Фінансовий менеджмент : підручник; за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів : «Магнолія 2006», 2014. 344 с.
4. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-ХІІ (із змінами і доповненнями). Офіційний сайт Верховної Ради України. Електронний ресурс. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1560-12>.

5. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. - Київ : Кондор, 2016. - 231 с.
6. Шинкарук Л.В., Барановська І.В. Інвестиційний менеджмент (Тестові та практичні завдання) : навч. посібник. К., 2016. 58 с.
7. Шинкарук Л.В., Мостенська Т.Л., Мостенська Т.Г. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України., 2017. 160 с.

Допоміжна

1. Матюшенко І. Ю. Міжнародний інвестиційний менеджмент : навчальний посіб. Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. 520 с.
2. Проблеми управління інноваційним розвитком підприємств в транзитивній економіці : монографія / за заг. ред. С. М. Ілляшенко. Суми : ВТД «Університетська книга», 2005. 582 с.
3. Рудніченко Є. М., Рясних Є. Г., Гавловська Н. І. Інвестиційний менеджмент : навч. посібник. Хмельницький : ХНУ, 2010. 415 с.
4. Скриньковський Р. М. Методичні рекомендації до оцінювання інвестиційної привабливості підприємств. Інвестиції: практика та досвід. 2011. № 23. С. 62–67. Електронний ресурс. URL:: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2011_23_19.
5. Федоренко В. Г., Захожай В. Б., Чувардинський О. Г. та ін. Страховий та інвестиційний менеджмент : підручник під керівн. і наук. ред. В. Г. Федоренка, В. Б. Захожая. К. : МАУП, 2002. 344 с.

Інформаційні ресурси

1. Навчально-інформаційний портал НУБіП України. – <http://elearn.nubip.edu.ua/>.